

1. Dịch vụ xếp dỡ container, trừ dịch vụ cung cấp tại các sân bay.

2. Dịch vụ kho bãi container thuộc dịch vụ hỗ trợ vận tải biển.

3. Dịch vụ kho bãi thuộc dịch vụ hỗ trợ mọi phương thức vận tải.

<https://gosmartlog.com/wp-content/uploads/2019/12/Bao-cao-logistics-viet-nam-2019.pdf>

Năm 2019, ngành công nghiệp kho bãi chứng kiến những thay đổi đáng kể với quá trình tự động hóa do sự phát triển của thương mại điện tử xuyên biên giới và tăng nhu cầu về các giải pháp chuỗi cung ứng tích hợp.

Xu hướng cạnh tranh trên thị trường thương mại điện tử tập trung vào giao hàng chặng cuối - nơi diễn ra sự tương tác chính với khách hàng. Đổi mới trong việc thực hiện đơn hàng, mô hình phân phối và dịch vụ giá trị gia tăng dự kiến sẽ định hình lại phân khúc giao hàng cuối cùng. Nhu cầu kho bãi thể hệ mới phục vụ giao hàng chặng cuối trở nên cao hơn bao giờ hết, đây đồng thời là phân khúc tăng trưởng sôi động nhất trên thị trường kho bãi thế giới.

Các nhà kho bao gồm các hệ thống chuỗi lạnh được thiết kế, đảm bảo điều kiện lưu trữ và vận chuyển lý tưởng cho các sản phẩm nhạy cảm với nhiệt độ.

Theo một báo cáo mới từ công ty nghiên cứu bất động sản CBRE, bán hàng tạp hóa trực tuyến dự báo sẽ thúc đẩy nhu cầu về không gian lưu trữ lạnh trong năm năm tới (tiêu biểu như ở thị trường Hoa Kỳ, sẽ lên tới 100 triệu m²).

Hơn 70% diện tích kho bãi nằm ở khu vực phía Nam. Các công ty cung cấp dịch vụ kho chủ yếu bao gồm:

Khu vực phía Nam: Tân Cảng Sài Gòn, Mapletree, Sotrans, Gemadept, Vinafco, DHL, YCHProtrade, Damco, Transimex, IndoTrans, Draco...

Khu vực phía Bắc: Vinafco, Tân Cảng Saigon, Mapletree, Draco, IndoTrans, ... Tân Cảng Sài Gòn với tổng diện tích 675.000 m² kho, bao gồm kho CFS, kho ngoại quan, kho bách hóa và trung tâm phân phối đang là nhà cung cấp dịch vụ kho bãi lớn nhất cả nước, trong đó phải kể đến các Trung tâm Tân Cảng Sóng Thần với diện tích kho là 205.000 m² , Tân Cảng Long Bình có diện tích kho là 156.000 m² . SOTRANS là đơn vị kế tiếp với tổng diện tích kho bãi hơn 230.000m² .

Nhu cầu nhà kho tại Việt Nam sẽ tiếp tục tăng mạnh nhờ các ngành sản xuất phát triển và người dân tăng chi tiêu tiêu dùng. Theo đó, giá thuê nhà kho cũng được kỳ vọng sẽ tăng trong các năm tới, từ 1,5% đến 4% mỗi năm. Trong thời gian tới tỉ lệ kho trống sẽ giảm. Cụ thể, tại khu vực phía Bắc, theo nghiên cứu của CBRE, thị trường kho bãi sẽ

tập trung tại xung quanh thủ đô Hà Nội và các tỉnh ven biển, bao gồm Hải Phòng. Các khu vực này tập trung dân số đông đúc nhất khu vực, đây là các khách hàng tiềm năng và là nguồn nhân lực dồi dào. Thêm vào đó, khả năng tiếp cận với cảng biển giúp phát triển các ngành công nghiệp.

Khu vực phía Bắc đang nhận được sự quan tâm của nhiều chủ đầu tư khu công nghiệp nước ngoài. Ở khu vực phía Bắc, với lượng nguồn cung nhà kho hạn chế, giá thuê kỳ vọng sẽ tăng 1,5% trong năm 2019 và 2020. Tỷ lệ trống được kỳ vọng sẽ giảm từ 22% trong năm 2018 xuống 19% trong năm 2020. Lý giải về cơ sở dự báo trên cho phía Bắc qua phân tích trường hợp thị trường Hà Nội, Hải Phòng và Bắc Ninh. Là trung tâm của khu vực phía Bắc, Hà Nội có vai trò quan trọng trong việc phát triển các khu công nghiệp và logistics. Trong quy hoạch mới, Hà Nội sẽ tập trung vào các ngành công nghệ cao bao gồm CNTT, phần mềm, trung tâm dữ liệu, tự động hóa... và các ngành liên quan bao gồm nhà kho và logistics cho các ngành kể trên. Do đó, nhà kho và dịch vụ logistics sẽ được tập trung thành cụm ở xung quanh thành phố với quỹ đất lớn giá rẻ và được kết nối tốt với các trung tâm công nghiệp phía Bắc như Bắc Ninh, Hải Phòng, Vĩnh Phúc... Vì vậy, thị trường nhà kho sẽ phát triển với các sản phẩm tốt hơn như trung tâm phân phối, nhà kho tự động và chất lượng cao làm điểm kết nối tới thị trường Hà Nội.

Hải Phòng cũng đóng vai trò quan trọng trong trị trường khu công nghiệp tại phía Bắc nhờ có khu cảng Hải Phòng hiện hữu và cảng nước sâu Lạch Huyện có khả năng tiếp nhận lên đến 100.000 DWT. Thêm nữa, các tuyến cao tốc đang xây dựng và chuẩn bị hoàn thành giúp cho Hải Phòng kết nối tốt hơn tới các trung tâm công nghiệp tại phía Bắc. Hải Phòng thu hút được các tên tuổi lớn từ các ngành như logistics, xe hơi, điện tử, dược, đóng tàu, dầu khí và dệt may.

Bắc Ninh có tiềm năng trở thành trung tâm công nghiệp của vùng do các khu công nghiệp, nhà kho và nhà xưởng đang chuyển dần ra khỏi Hà Nội. Đồng thời, Bắc Ninh có kết nối tốt với cảng Hải Phòng và sân bay Nội Bài nhờ hệ thống cơ sở hạ tầng mới được xây dựng. Dịch vụ logistics là yếu tố kích cầu chính cho thị trường nhà kho tại Bắc Ninh.

Tại khu vực phía Nam (bao gồm TP. Hồ Chí Minh và các tỉnh lân cận), được kết nối tốt bởi hệ thống đường cao tốc và các cảng thủy nội địa, cảng biển và cảng hàng không quốc tế. Với vị trí thuận lợi, nằm gần trung tâm logistics của vùng như Hồng Kông, khu vực phía Nam luôn dẫn đầu thị trường Việt Nam về mảng công nghiệp. Giá thuê kho khu vực này được kỳ vọng sẽ tăng 3,5% trong năm 2019 và 2020. Khả năng tăng giá cao hơn tại phía Nam nhờ có nhu cầu cao từ các nhà bán lẻ, 3PLs và các nhà sản xuất. Đồng thời, nguồn cung mới tốt hơn đến từ các công ty lớn như Gemadept, Saigon Newport and Saigon Depot. Tuy nhiên, khu vực phía Nam cũng sẽ có tỷ lệ trống cao hơn, khoảng 20% đến 2020.

4. Dịch vụ chuyển phát

Theo số liệu mới nhất của Vụ Bưu chính (Bộ Thông tin và truyền thông), năm 2019, tổng doanh thu của các doanh nghiệp ngành bưu chính đạt khoảng 47.100 tỷ đồng

(khoảng 2 tỷ USD), tăng 22% so với năm 2018; tổng thu doanh dịch vụ bưu chính ước đạt 30.000 tỷ đồng (1,3 tỷ USD), tăng 27% so với 2018.

Toàn thị trường hiện có 435 doanh nghiệp hoạt động, trong đó, 95% là doanh nghiệp tư nhân. Riêng 5 doanh nghiệp có vốn nhà nước (Vietnam Post, Viettel Post, EMS, SPT, Nasco Express) dù chỉ chiếm 1% số doanh nghiệp, nhưng đang nắm trong tay trên 60% thị phần doanh thu dịch vụ bưu chính.

Trên thực tế, các doanh nghiệp kinh doanh bưu chính truyền thống như VNPost, Viettel Post... đều đã tham gia cung cấp dịch vụ giao nhận cho hoạt động kinh doanh trực tuyến từ nhiều năm nay. Tuy nhiên, do mô hình hoạt động chưa thật sự tối ưu nên các doanh nghiệp này ngày càng trở nên thiếu sức hút khi so sánh với các đơn vị tư nhân.

Hơn nữa, chi phí và tốc độ giao hàng của các doanh nghiệp lớn cũng đang thiếu tính cạnh tranh so với các bên tư nhân quy mô nhỏ và hoạt động ở địa bàn hẹp hơn. Vì vậy, dù các doanh nghiệp truyền thống có sẵn thương hiệu và mạng lưới rộng khắp nhưng ưu thế trong lĩnh vực chuyển phát nhanh và đặc biệt là mảng dịch vụ cạnh tranh như Thu tiền hộ (ship COD) vẫn đang nghiêng về những cái tên mới.

Hiện nay, Vecom đánh giá thị phần dịch vụ giao hàng trên phạm vi cả nước vẫn đang nằm trong tay của khối doanh nghiệp (DN) nội. Cụ thể, Tổng công ty Bưu điện Việt Nam (Vietnam Post) là DN cung cấp dịch vụ chuyển phát được 61% các đơn vị bán hàng trực tuyến thuê; tiếp đến là công ty Bưu chính Viettel (Viettel Post) với tỷ lệ 25%... Tỷ lệ tương ứng cho EMS (bưu gửi theo thời gian), giao hàng nhanh và giao hàng tiết kiệm là 5%, 1% và 1%. Các đơn vị chuyển phát khác chỉ chiếm 13%. Như vậy, có thể khẳng định Vietnam Post đóng vai trò quan trọng trong hoạt động bán lẻ trực tuyến trên phạm vi cả nước.

Tình hình thay đổi đối với việc thuê ngoài dịch vụ chuyển phát ở hai trung tâm TMĐT là Hà Nội và TP. Hồ Chí Minh. Vietnam Post và Viettel Post vẫn là các DN chuyển phát được thuê nhiều nhất nhưng tỷ lệ đã giảm đáng kể.

Ngoài ra, mức độ cạnh tranh giữa các DN chuyển phát rất cao, đặc biệt là ở TP. Hồ Chí Minh. Cụ thể, tại Hà Nội, số đơn vị thuê Vietnam Post là 20%, Viettel Post là 52%. Giao EMS là 4%, giao hàng nhanh: 10%, giao hàng tiết kiệm: 9%, các DN chuyển phát khác là 10%. Tỷ lệ tương ứng ở TP. Hồ Chí Minh là 15%, 28%, 10%, 5%, 7% và 43%.

Mặc dù thị phần đang do khối nội chi phối nhưng trong thời gian qua, nhiều DN nước ngoài đã không ngừng tăng tốc đầu tư vào Việt Nam. Trong đó phải kể tới Lalamove (Hong Kong), sau khi có mặt ở 112 thành phố châu Á đã "đổ bộ" vào TP. Hồ Chí Minh và Hà Nội. Đặc biệt, DN này khẳng định 100% đơn hàng đến nay được giao dưới 55 phút.

Trước sức hấp dẫn trên, sàn TMĐT Lazada cũng tách bộ phận giao nhận hàng hóa để thành lập công ty riêng là Lazada Express, sau đó tiếp tục phát triển hệ sinh thái giao

nhận cho TMĐT bằng những cột mốc đầu tư mạnh dạn cho công ty Lazada E-logistics (LEL) nhằm đáp ứng nhu cầu tăng trưởng của thị trường TMĐT.

Đặc biệt, nhắc đến DN ngoại không thể quên "ông lớn" trong lĩnh vực logistics của thế giới là DHL. Ra mắt thị trường Việt Nam vào giữa năm 2017, công ty DHL eCommerce Việt Nam khẳng định sẽ tiếp tục đầu tư để giành thị phần tại thị trường có gần 100 triệu dân.

Không bỏ qua thời cơ, Grab cũng liên kết với Happy Fresh – một công ty chuyên giao nhận hàng tạp hóa khu vực Đông Nam Á để triển khai dịch vụ GrabFresh.

Vecom đã tiến hành khảo sát sâu với 14 DN chuyển phát có mức độ gần bó khác nhau với TMĐT. Kết quả cho thấy 10 sản phẩm được mua bán trực tuyến phổ biến nhất là: Quần áo, giày dép; điện tử, điện lạnh; mẹ và bé; sách, văn phòng phẩm; Thủ công, mỹ nghệ; linh phụ kiện; hóa mỹ phẩm; đồ nội thất; thực phẩm, đồ uống; đồ ăn nhanh.

Đáng chú ý, đồ ăn nhanh lọt vào nhóm 10 sản phẩm hàng đầu được người bán thuê ngoài dịch vụ chuyển phát. Kết quả này phù hợp với sự nổi lên của nhiều DN đã đầu tư và cung cấp dịch vụ giao đồ ăn nhanh với các thương hiệu như Now. vn, GrabFood, Go Viet, Loship, Vietnammm.

Tuy xuất hiện ở Việt Nam chưa đầy một thập kỷ nhưng cạnh tranh khốc liệt tới mức một số thương hiệu giao đồ ăn trực tuyến mới xuất hiện đã biến mất như Foodpanada, Chonmon.vn, Lala.

<http://tapchitaichinh.vn/tai-chinh-kinh-doanh/tranh-gianh-thi-phan-dich-vu-giao-hang-304958.html>

5. Dịch vụ đại lý vận tải hàng hóa.

6. Dịch vụ đại lý làm thủ tục hải quan (bao gồm cả dịch vụ thông quan).

Dịch vụ làm thủ tục hải quan là một trong các dịch vụ cơ bản của các công ty giao nhận - logistics. Khảo sát của VLA cho thấy 87,8% các công ty logistics cung cấp dịch vụ khai báo hải quan. Tổng cục Hải quan với sự hỗ trợ của Liên minh tạo thuận lợi thương mại toàn cầu (GATF) đang khẩn trương tổ chức đợt làm việc tập trung nhằm hoàn thiện Đề án thí điểm bảo lãnh thông quan đối với hàng hóa xuất nhập khẩu, sớm báo cáo Bộ Tài chính trình Chính phủ, Quốc hội.

Xu hướng sử dụng Đại lý làm thủ tục hải quan trong chuỗi hoạt động XNK hàng hóa qua biên giới là điều mà các nước phát triển trên thế giới đang áp dụng. Ở nước ta, tiềm năng để Đại lý làm thủ tục hải quan phát triển còn rất lớn. Sự nỗ lực từng bước của Đại lý làm thủ tục hải quan, sự hỗ trợ của cơ quan quản lý, trong đó có cơ quan Hải quan, sẽ đưa hoạt động Đại lý làm thủ tục hải quan đi đúng hướng, tạo niềm tin cho DN XNK, khẳng định vai trò trong hoạt động XNK hàng hóa trong bối cảnh đất nước hội nhập ngày càng sâu rộng. Tính đến 15/11/2017, Tổng cục Hải quan đã thực hiện công nhận gần 900 doanh nghiệp làm đại lý làm thủ tục hải quan và cấp mã nhân viên đại lý hải quan cho gần 1.500 cá nhân.

Tuy nhiên, số doanh nghiệp XNK làm thủ tục thông qua đại lý làm thủ tục hải quan chỉ chiếm 10% cho thấy các đại lý làm thủ tục hải quan chưa phát huy được vai trò của mình.

Ông Nguyễn Quang Sơn - Trưởng phòng thuộc Cục Giám sát quản lý về hải quan (Tổng cục Hải quan) cho biết, mặc dù số lượng đại lý làm thủ tục hải quan tăng nhanh trong thời gian qua nhưng hoạt động của lực lượng này vẫn còn nhiều tồn tại.

Tình trạng phổ biến là doanh nghiệp đại lý làm thủ tục hải quan không sử dụng chữ ký số của mình, không sử dụng mã nhân viên đại lý được Tổng cục Hải quan cấp. Thực trạng này chiếm tới 90-95%. Để thích nghi và tồn tại, nhiều đại lý làm thủ tục hải quan buộc phải làm dịch vụ khai thuế dưới hình thức nhân viên ủy quyền.

Sự bất cập này đã dẫn đến hệ lụy cho cả đại lý làm thủ tục hải quan lẫn doanh nghiệp chủ hàng. Đối với các đại lý, do mãi chạy theo làm dịch vụ khai thuế nên đã quên mất nhiệm vụ của một đại lý là phải báo cáo quý theo quy định. Nếu không báo cáo ba lần liên tiếp, Tổng cục Hải quan chấm dứt hoạt động và doanh nghiệp không được đề nghị công nhận lại trong vòng tối thiểu 2 năm.

Tình trạng phổ biến là doanh nghiệp đại lý làm thủ tục hải quan không sử dụng chữ ký số của mình, không sử dụng mã nhân viên đại lý được Tổng cục Hải quan cấp.

Đối với doanh nghiệp XNK, do các đại lý làm vai trò khai thuế nên doanh nghiệp phải giao cho các đại lý chữ ký số, tài khoản đăng nhập hệ thống VNACCS và giấy giới thiệu không.

Cần nâng cao về chất

Lý giải về những bất cập trong hoạt động của đại lý làm thủ tục hải quan, ông Đặng Vũ Thành - Phó Chủ tịch Hiệp hội doanh nghiệp dịch vụ logistics Việt Nam cho biết, nguyên nhân là do điều kiện trở thành đại lý làm thủ tục hải quan khá dễ dàng, chỉ cần có giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh; có nhân viên; có hạ tầng CNTT đáp ứng việc khai hải quan điện tử là có thể làm đại lý. Nhân viên đại lý cũng chỉ cần có trình độ cao đẳng kinh tế, kỹ thuật trở lên; có chứng chỉ; có mã số nhân viên nên chất lượng không đồng đều, khó kiểm soát.

Bên cạnh đó, do các chính sách chưa có ưu đãi thực sự trong quy trình, thủ tục cho đại lý làm thủ tục hải quan so với các doanh nghiệp XNK và so với các doanh nghiệp khác nên dẫn tới tình trạng doanh nghiệp XNK chọn phương án đơn giản, rẻ, nhanh là khai thuế hải quan.

Một điều đáng nói nữa là quy định của pháp luật chưa thống nhất và đồng bộ về vai trò của đại lý làm thủ tục hải quan trong thực hiện thủ tục kiểm tra chuyên ngành.

Bộ Tài chính cho biết, các quy định pháp luật về hải quan đã xác định đại lý làm thủ tục hải quan có quyền thay mặt chủ hàng trực tiếp thực hiện thủ tục kiểm tra chuyên ngành đối với hàng hóa xuất nhập khẩu theo hợp đồng đại lý thỏa thuận, ký kết với chủ hàng.

Tuy nhiên, tại các văn bản quy phạm pháp luật về kiểm tra chuyên ngành như: Luật Chất lượng sản phẩm, hàng hóa, Luật Bảo vệ và kiểm dịch thực vật... lại không quy định đại lý làm thủ tục hải quan được thay mặt chủ hàng làm thủ tục kiểm tra chuyên ngành. Do đó các đại lý bị hạn chế về năng lực hoạt động.

7. Các dịch vụ khác, bao gồm các loại hoạt động sau: Kiểm tra vận đơn, dịch vụ môi giới vận tải hàng hóa, kiểm định hàng hóa, dịch vụ lấy mẫu và xác định trọng lượng; dịch vụ nhận và chấp nhận hàng; dịch vụ chuẩn bị chứng từ vận tải.

8. Dịch vụ hỗ trợ bán buôn, bán lẻ bao gồm cả hoạt động quản lý hàng lưu kho, thu gom, tập hợp, phân loại hàng hóa và giao hàng.

TLTK:

<http://tapchitaichinh.vn/tai-chinh-kinh-doanh/tranh-gianh-thi-phan-dich-vu-giao-hang-304958.html>

<http://ddvt.vn/topic/4427/%C4%91%E1%BA%A1i-l%C3%BD-l%C3%A0m-th%E1%BB%A7-t%E1%BB%A5c-h%E1%BA%A3i-quan-l%C6%B0%E1%BB%A3ng-t%C4%83ng-phi-m%C3%A3-nh%C6%B0ng-ch%E1%BA%A5t-v%E1%BA%ABn-ch%C6%B0a-thay-%C4%91%E1%BB%95i>